

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Mokėjimo paslaugų prieinamumas ir pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimas

Simonas Krėpšta, LB valdybos narys

LRS Ekonomikos komitetas

Vilnius, 2023 m. birželio 21 d.

Pinigų plovimo ir terroristų finansavimo prevencijos, tarptautinių sankcijų įgyvendinimo svarba

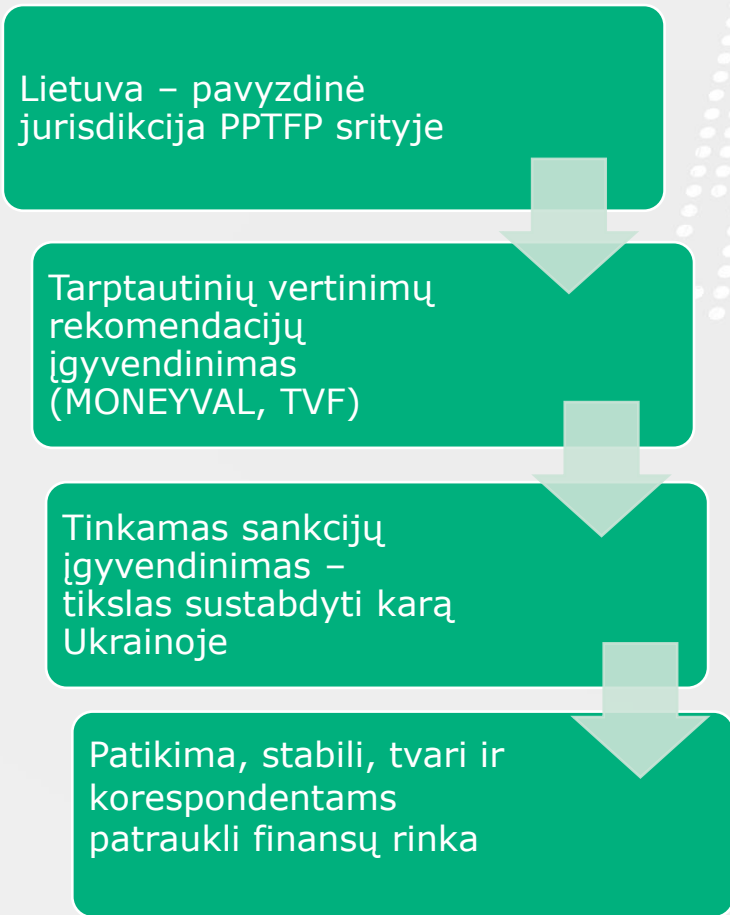
Įgyvendinant PPTF prevencijos reikalavimus didėja įpareigojimai ir bankams

Bankų sektoriuje 2022 metais iš viso buvo daugiau kaip 23,44 mln. klientų. Klientų apyvarta / operacijų vertė viršijo 894 mlrd. Eur.

finansų įstaigos yra įpareigos vykdėti nuolatinę kliento dalykinių santykių ir operacijų stebėseną

prašoma pateikti informacija turėtų būti tokia, kokia yra būtina užtikrinti, kad PPTF rizikos būtų tinkamai vertinamos ir valdomos

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos ir tarptautinių sankcijų įgyvendinimo tikslai

pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija
 tarptautinių sankcijų įgyvendinimas
 sukčiavimo prevencija

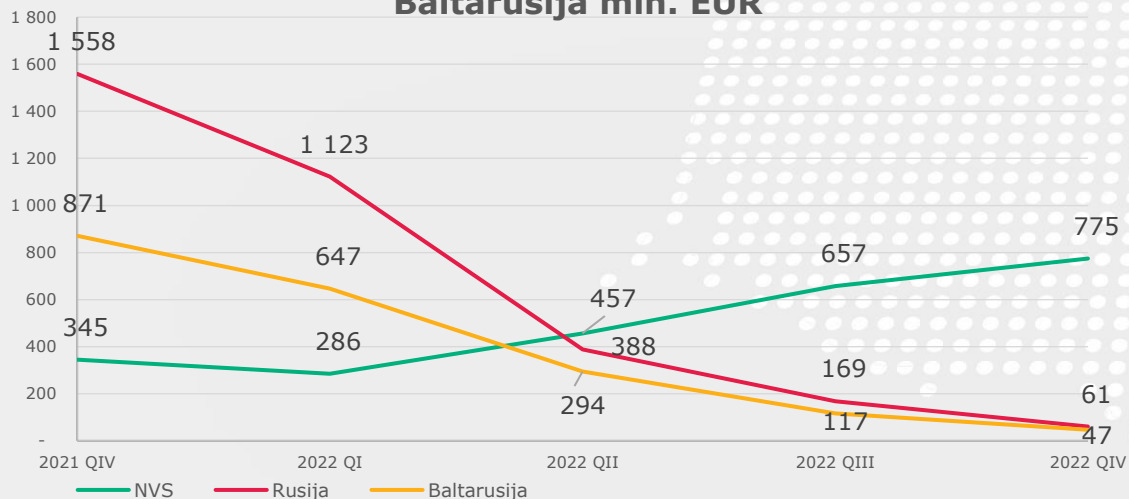

klientų teisių apsauga paslaugų
 patogumas ir prieinamumas vartotojams

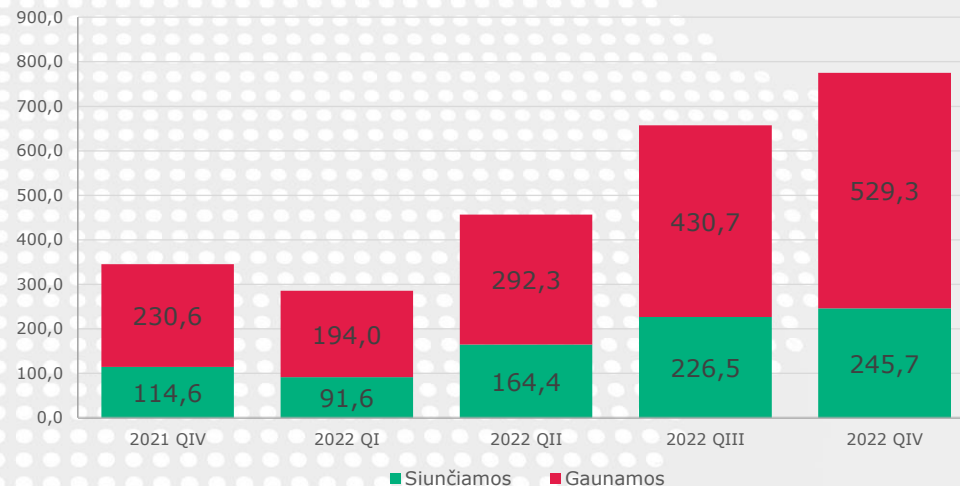
Mokėjimų srautai į / iš RU, BY, NVS (bankai ir elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų sektorius)

Mokėjimų operacijų vertė į/iš NVS vs. Rusija, Baltarusija mln. EUR

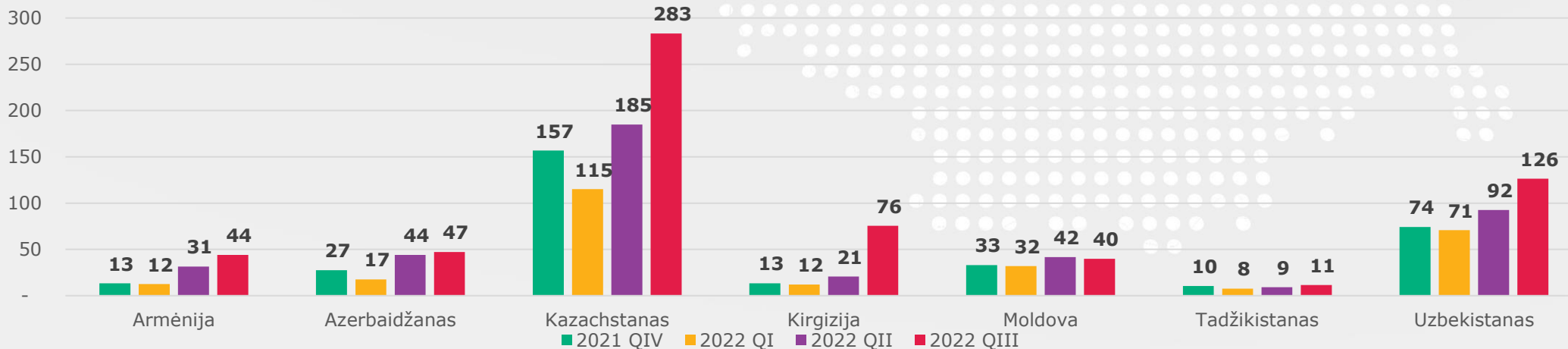
Šaltinis: Lietuvos bankas.

Mokėjimo operacijų iš/į NVS valstybes analizė (mln. Eur)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Mokėjimų operacijų vertė iš / į NVS valstybes (mln. EUR)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Veiksmai, prisidedantys prie tinkamo tarptautinių sankcijų įgyvendinimo

Reguliavimas

- 2023 m. balandžio 15 d. pakeistas LR Tarptautinių sankcijų įstatymas
- 2023 m. gegužės 3 d. įsigaliojo LR Ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatymas
- 2023 m. rugsėjo 1 d. įsigalios Lietuvos banko FRD skirti nurodymai dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo ir susiję teisės aktų pokyčiai

Sankcijų apėjimo rizika

- Lietuvos banko informacija ir konsultacijos dėl tarptautinių sankcijų apėjimo rizikos vykdant mokėjimo operacijas

Finansų sektoriaus priežiūra

- Lietuvos banko patikrinimai tarptautinių sankcijų įgyvendinimo vidaus kontrolės srityje (skirtos poveikio priemonės)
- Atitikties susitikimai
- Lūkesčių laiškai
- Mokymai tarptautinių sankcijų įgyvendinimo tema

Mokėjimo paslaugų klientų patirties gerinimas

Mokėjimo paslaugų klientų patirties gerinimas – vienas iš LB prioritetų

LB rekomendacijų, skirtų kokybės gerinimui, įgyvendinimo vertinimas

Esant poreikiui – rekomendacijų peržiūra

- ✓ Stiprinti komunikaciją su klientais
- ✓ KYC anketų tobulinimas
- ✓ 3 sav. patikrinti dėl sankcijų
- ✓ Sutarties nutraukimas – kraštutiniu atveju
- ✓ Skubiais atvejais – operatyvus priėmimas padalinyje
- ✓ Socialiai jautriems asmenims – prioritetas aptarnavimas padalinyje

Finansinis raštingumas

<https://www.lb.lt/lt/naujienos/lietuvos-bankas-banku-renkama-klientu-pazinimo-informacija-stiprina-salies-atsparuma-pinigu-plovimo-ir-sankciju-apejimo-gresmoms>

- ✓ DUK klientams
- ✓ Vienlapis „Pažink savo klientą“
- ✓ Mokymai verslo organizacijoms

Skundų nagrinėjimas ir kita gaunama informacija – svarbūs signalai

Lėšų sulaikymo atliekant mokėjimus klausimas nagrinėjamas Mokėjimų taryboje

2023 m. gegužės mėn. Mokėjimų taryboje:

- Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija pristatė įmonių apklausos, parengtos kartu su Lietuvos banku, rezultatus.
- Lietuvos bankas supažindino mokėjimo paslaugų naudotojus su LB išleistomis rekomendacijomis, skirtomis paslaugų kokybės gerinimui, ir planuojamais atlikti veiksmais.
- Atkreiptas dėmesys į poreikį stiprinti vartotojų finansinį raštingumą šia tema, pasidalinta aktualia informacija.
- Akcentuota įmonių teisė individualiais atvejais teikti skundus LB.
- Sutarta klausimą toliau nagrinėti 2023 m. antroje pusėje Mokėjimų tarybos posėdyje, kuriame Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba pristatys atliktos apklausos rezultatus.

Lietuvos banko tolesni veiksmai teikiamų mokėjimo paslaugų kokybės gerinimui

- Dėl rekomenduoto **3 sav. termino sutrumpinimo** galimybių (skirto tipiniu atveju patikrinti mokėjimą dėl tarptautinių sankcijų);
- Dėl galimų sprendimo būdų kai kuriems **bankams taikant mokestį už sustiprintą klientų stebėseną**;
- EBI gairių perkėlimas į nacionalinę teisę: **papildomi reikalavimai finansų įstaigoms dėl PP / TF rizikos valdymo ir paslaugų prieinamumo balanso**;
- Tęjami LB darbai klientų patirties gerinime ir sukčiavimo prevencijoje;
- Tęsimas dialogas su paslaugų teikėjais ir naudotojais Mokėjimų taryboje ieškant tinkamų sprendimų.

Ačiū už dėmesį